

Cuvânt pastoral la Sărbătoarea Învierii Domnului

† ANDREI,

DIN MILA LUI DUMNEZEU,
EPISCOP AL COVASNEI ȘI HARGHITEI

*Iubitului nostru cler, cinului monahal și drept-credincioșilor creștini,
har, milă și pace de la Dumnezeu Tatăl, iar de la noi,
părintească binecuvântare*

Iubiți frați și surori în Domnul,

În chiar ziua Învierii, triști, cu inimile îndurerate, doi apostoli – Luca și Cleopa – , „mergeau la un sat departe de Ierusalim ca la șaizeci de stadii, al cărui nume era Emaus” (Luca 24, 13)¹.

Erau dărâmați sufletește de suferințele inumane la care fusese supus, cu trei zile înainte, Învățătorul lor. Cel care le sădise în suflete nădejdea unei Împărății veșnice fusese răstignit ca marii făcători de rele ai vremii și zăcea în mormânt. Zvonurile aduse de femei evlavioase, că nu L-au găsit pe Domnul în mormânt, că îngerul le-ar fi spus că a înviat, nu i-a convins. Erau dezorientați și mai triști ca oricând. Duhul întristării, o știm prea bine, paralizează puterile sufletului. „*Pre-cum molia roade haina și caria lemnul, așa întristarea distruge sufletul omului*”².

Și iată că pe cale li s-a alăturat un Călător. Era Însuși Hristos înviat din morți, dar ei nu-L recunoșteau. Și, ca orice tovarăș de călătorie, a intrat în vorbă cu ei: „*Ce sunt cuvintele acestea pe care le schimbați unul cu altul în drumul vostru? Iar ei s-au oprit, cuprinși de întristare*” (Luca 24, 17). Întristați că străinul nu știa de tragedia petrecută în Ierusalim, I-au relatat cu lux de amănunte pătimirea Domnului Iisus Hristos. Din care au tras apoi concluzia: „*Iar noi nădăjduiam că El este*

¹ *Biblia*, E.I.B.M.B.O.R., București, 2013.

² Sf. Ioan Casian, „Despre întristare”, *Filocalia* 1, Sibiu, 1947, p. 115.

Cel ce avea să izbăvească pe Israel și, cu toate acestea, astăzi este a treia zi de când s-au petrecut acestea” (Luca 24, 21).

Străinul însă, cu răbdare „le-a tâlcut, începând de la Moise și de la toți proorocii, toate Scripturile cele despre El” (Luca 24, 27), încredințându-i că toate acestea trebuiau să se întâmple. Și a încheiat muștrându-i: „O, nepricepuților și zăbavnici cu inima ca să credeți toate câte au spus proorocii! Nu trebuia, oare, ca Hristos să pătimească acestea și să intre în slava Sa?” (Luca 25, 26). Dar nici acum ei nu L-au recunoscut.

Apoi Străinul se făcea că își continuă drumul, dar cei doi L-au rugat stăruitor: „Rămâi cu noi că e spre seara și s-a plecat ziua. Și a intrat să rămână cu ei” (Luca 24, 29). Și așezându-se la masă împreună cu ei, dintr-o dată Străinul a început lucrarea Dumnezeirii: „Luând El pâinea, a binecuvântat și, frângând, le-a dat lor. Și s-au deschis ochii lor și L-au cunoscut; dar El S-a făcut nevăzut de ei” (Luca 24, 30-31).

Și pe când se cuminecau, harul Duhului Sfânt, „care pe cele neputincioase le vindecă și pe cele cu lipsă le împlinește”³, focul cel ceresc, energia dumnezeiască necreată, le-a topit inimile și le-a luminat mintea. Ochii minții li s-au deschis, L-au recunoscut pe Domnul Hristos și toată tristețea și răceala ce-i cuprinseseră au dispărut. Și, deși El s-a făcut nevăzut, erau tare fericiți că Hristos înviase și în inimile lor cuprinse de focul Duhului.

Iubiți credincioși și credincioase,

Trăim într-o lume secularizată, încărcată de tristețe. Încercările prin care trece astăzi omenirea îi fac pe mulți insensibili la cele spirituale. Pe unii, pentru că se confruntă cu multe necazuri materiale și boli care le răcesc inima, iar pe alții, pentru că bunăstarea și prosperitatea îi închid în egoismul bogăției lor. Obsedați de rezolvarea problemelor zilnice, oamenilor li se întunecă de multe ori mintea și pierd orizontul duhovnicesc în care-L pot vedea pe Hristos, Străinul – pentru că vine din altă lume – devenit Prietenul apropiat Care merge împreună cu noi pe calea vieții.

Miile de oameni rămași fără loc de muncă, cu venituri modeste care nu le permit un trai decent și creșterea firească a copiilor, ne umplu inimile de durere și compasiune. Satele noastre, leagănul vieții spirituale și locul unde s-au plămădit tradițiile, îmbătrânesc și se prăbușesc. Sporul demografic este negativ, înmormântări sunt multe, boteze și cununii sunt puține. Meditând la această realitate socială întunecată, ne cuprinde tristețea. Milioane de români, pentru a-și câștiga pâinea cea de toate zilele și a răzbi asupra sărăciei, au emigrat peste mări și țări. Golul

³ *Arhieraticon*, Hirotonia Preotului, E.I.B.M.B.O.R, București, 1993, p. 79.

lăsat este imens, iar neamul românesc slăbește. În contextul acestei realități, când doi creștini se întâlnesc, încep – asemenea apostolilor Luca și Cleopa – să-și depe-
ne amintirile, necazurile și suferințele și sunt plini de întristare.

Întotdeauna însă în mijlocul oamenilor triști și deznădăjduiți e prezent și El, Străinul Prieten înviat din morți, Care le spune: „*În lume necazuri veți avea, dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea!*” (Ioan 16, 33). Din nefericire, oamenii de azi avem ochii închiși ca să nu-L cunoaștem. Obsesia sărăciei sau a bogăției, a concentrării exclusiv pe problemele acestei lumi ne întunecă ochii sufletului și ai inimii. Hristos merge împreună cu noi pe calea vieții și noi nu-L recunoaștem.

Convins de dumnezeirea lui Hristos și de faptul că El ne va dăruia tuturor învierea din morți, Sfântul Apostol Petru ne zice: „*Jubiților, nu vă mirați de focul aprins între voi spre ispitire, ca și când vi s-ar întâmpla ceva străin. Ci, întru cât sunteți părtași la suferințele lui Hristos, bucurați-vă, pentru ca și la arătarea slavei Lui să vă bucurați cu bucurie mare*” (I Petru 4, 12-13).

Într-o, pe drept cuvânt, faimoasă carte duhovnicească a creștinătății, numită „Urmarea lui Hristos”, citim că necazurile „*sunt folositoare, deși sunt grele și chinuitoare, fiindcă prin ele omul se smerește, se curăță și se întărește*”⁴.

E adevărat că, uneori, necazurile sunt așa de mari încât, gândindu-se numai la ele, omul simte că nu le mai poate duce. Adeseori, chiar fără motiv, suntem triști și deznădăjduiți, cu inima stinsă și împietrită, iar cu mintea întunecată de viața lipsită de sens a lumii. Din multele probleme și necazuri, din întunericul lumii nu vedem nicio ieșire.

Cine ne poate scoate din această stare? Numai Hristos Cel înviat, cum a făcut-o cu Luca și cu Cleopa. Hristos nu ne vrea prăbușiți și morți sufletește, ne vrea plini de nădejde și încredere în puterea dragostei Lui. Și întotdeauna intervine atunci când Îl chemăm în ajutor. El dorește să ne aprindă inima cu dragostea Sa, să ne lumineze mintea cu învățătura Sa și să readucă entuziasmul în trăirea noastră creștină. Acest entuziasm creștin ne va putea reabilita ca oameni ce privesc spre cer și nu doar spre pământul din care am fost luați și în care, într-o zi, ne vom întoarce. Ne-am obișnuit să ne trăim credința cu mediocritate spirituală, ne-am obișnuit să ne gândim la Dumnezeu doar când avem nevoie de El, ne-am obișnuit să trândăvim cu mintea și cu inima, să-L respingem și să-L răstignim zi de zi pe Domnul Hristos prin indiferențele noastre.

Dar El este „*foc*” și „*lumină*”; când sufletul ne este înghețat de ispitele celui rău și de necazurile vieții, iar mintea întunecată de prea multe gânduri, El poate topi gheața, ne poate lumina mintea și poate face ca inima să ardă iarăși înlăuntrul nostru. Important este să ne apropiem de El, iar El va revărsa focul Duhului Sfânt.

⁴ Toma de Kempis, *Urmarea lui Hristos*, Timișoara, 1991, p. 27.

Drept-măritori creștini și creștine,

Cel mai important mijloc de a ne întâlni cu Hristos și de a primi Duhul Sfânt este participarea la Sfânta și dumnezeiasca Liturghie. Domnul Hristos ne așteaptă în fiecare Sfântă Liturghie să ne apropiem de El! La Sfânta Euharistie L-au recunoscut și sfinții apostoli Luca și Cleopa pe Hristos cel Înviat. Aici li s-a încălzit inima, li s-a luminat mintea și li s-au deschis ochii ca să-L vadă pe Hristos. Le-a topit gheața din suflete și le-a deschis ochii cu ajutorul harului Sfântului Duh.

Când ne pregătim pentru Sfânta Liturghie și citim canonul pentru Împărtășanie ne rugăm: „*Foc și lumină să-mi fie mie primirea preacuratelor și de viață făcătoarelor Tale Taine Mântuitorule, arzând neghina păcatelor și luminându-mă peste tot spre cuvântarea lui Dumnezeu cea adevărată*”⁵.

Copleșit de bunătatea lui Dumnezeu, Sfântul Simeon Noul Teolog, care a făcut experiența focului celui sfânt, în „Imnele iubirii dumnezeiești”, plin de uimire sfântă, se întreabă:

„*Cum ești izvor de foc,
Cum ești și apa răcoritoare,
Cum arzi și îndulcești, ...
Cum faci dumnezei pe oameni,
Cum faci întunericul lumină,
Cum ridici pe cei din iad,
Cum faci pe muritori nestrucăcioși?*”⁶

Sfântul Nicolae Cabasila ne spune și cum lucrează în noi Sfânta Cuminecătură: „Pâinea vieții schimbă, preface și umple de viață pe cel ce se împărtășește, pentru că, intrând până în creier și inimă, prin această Pâine ne mișcăm și viețuim ca una care singură are viață întru sine. Ca să ne arate că El nu ne face părtași la o viață de săturare trupească, ci ne dă însăși ființa Sa întocmai după cum și inima și capul trimis din însele viață mădulelor, de aceea s-a numit pe Sine Mântuitorul «Pâinea cea Vie» și zice că «*Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică*”⁷

Ar fi o mare bucurie ca, la Sfânta Liturghie a celei mai mari sărbători creștine, Sărbătoarea Sfintei Învieri, să nu existe parohii în care nu se împărtășește nimeni! Postul ne-a oferit tuturor posibilitatea de a ne pregăti cum se cuvine pentru marea taină a întâlnirii cu Hristos cel Înviat, iar astăzi, îl aud aievea pe Sfântul Ioan Gură de Aur zicându-ne:

⁵ Ceaslov, București, 1973, p. 627.

⁶ Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, *Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă*, Craiova, 1991, p. 348.

⁷ Nicolae Cabasila, *Tâlcuirea Dumnezeieștii Liturghii și Despre Viața în Hristos*, București, 1989, p. 204.

PS Andrei Moldovan

„Masa este plină, ospătați-vă TOȚI! Vițelul este mult, nimeni să nu iasă flămând! Gustați TOȚI din ospățul credinței! Împărtășiți-vă TOȚI din bogăția bunătății!”⁸

Iubiții mei fi duhovnicești,

Am încheiat în această sfântă noapte un drum duhovnicesc pe care l-am început împreună în Duminica Înfricoșătoarei Judecăți. Am străbătut calea sfântă a Postului Mare și, asemenea ucenicilor Luca și Cleopa, Îl recunoaștem pe Hristos, Care e mereu împreună cu noi pe cale, în tâlcuirea Scripturilor și în frângerea pâinii.

Dar cu o condiție esențială : „*Dacă arde inima în noi*”!

Să ne ajute Bunul Dumnezeu să avem destulă înflăcărare a inimii și a minții ca să nu mai vedem în Hristos un Străin, ci pe Însuși Domnul și Stăpânul vieților noastre.

Și fie ca, având această înflăcărare a inimilor, în aceste zile ale Sfintelor Paști „*Să ne luminăm cu prăznuirea, să zicem: Fraților! și celor ce ne urăsc pe noi. Să iertăm toate pentru Înviere*”, să răspândim lumină, pace și bucurie în jurul nostru.

Acest cuvânt părintesc, pe care vi-l adresez acum pentru prima dată ca păstor al vostru sufletesc, să-l primiți cu căldură și credință înnoită. Fie ca el să rodească în inimile voastre, ca să petreceți creștinește și cu dreaptă cinstire Învierea Domnului nu doar în acest ceas de sărbătoare, ci în toată Săptămâna Luminată, și în toate duminicile și sărbătorile Bisericii noastre.

Din adâncul inimii și cu sufletul împăcat, Doamne Iisuse Hristoase, Cel înviat din mormânt, primește mulțumirile noastre pentru darul vieții de fiecare zi, că ne-ai ajutat și azi să ne bucurăm prăznuind Ziua Învierii Tale!

Cu părintească dragoste vă îmbrățișez pe toți, dorind ca Hristos Cel Înviat, cu harul, cu iertarea și cu iubirea Sa, să vă cuprindă și să vă lumineze sufletele și viața. Fac asta împărtășindu-vă vechea și sfânta urare a creștinilor, care umple toată viața, toată existența noastră de lumina veșniciei Împărăției lui Dumnezeu Cel în Treime lăudat,

HRISTOS A ÎNVIAT!

† ANDREI MOLDOVAN

⁸ *Slujba Învierii*, E.I.B.M.B.O.R., București, 2010, p. 46.